

J E L E N K Ö R.

69. szám

Pest, szerda. Augustus 29dikén.

1832.

Foglalát: Magyarország (Ferdinand főh. gallicziai kormányzó. Somsich Pongrácz alnádor bévezettetése pesti főispáni helytartóságába. Somogyi, pesti vásári. sz. fejevári, mármarosi hírek 's t.). Anglia (felsőházi ülés aug. 11. A' Courier értesítése a' belga kérdés iránt. A' Guardian (angol ujság) elmékedése 's Hermes gózhajó hirei Portugáliáról 's több más). Franciaország (az Oest. Beob. és Messenger d. Ch. Algieri tudósítás 's egyebek). Belgium. Németország (gr. Featetics Ilona Esslingenben. Kohler kárhoztatása. Porosz telegraph). Portugália (S. Marta tudósítása a' jul. 23iki csatáról). Török birodalom (Ibrahim előnyomulta. M. Ottoman közlése. S. Canning bálja 's t. ef.). Legújabb. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG 's GALLICZIA.

Ó cs. kir. Felsege, Estei Ferdinand kir. főherczeg ó Fensége, és Mitrowsky gróf birodalmi főkancellárhoz f. e. aug. 20ikán költ kabinet legfentebb irata szerint, jónak találta Galliczia királyságnak az előbb említett fenséges Főherczeg személyében egy general-kormányzót rendelni, kiben a' polgári 's katonai hatalom egyesüljön; — egyszersmind méltóztatott az egyetemi udv. Kamara alelölülőjét Krieg báró urat a' nevezett ország kormányzékai előlülőjévé kegyelmesen kinevezni.

Nagys. Sárdi Somsich Pongrácz Országunk Alnádora 's a' nemz. m. tud. Akademia igazgatótagja 's előlülői helytartója tek. Pest, Pilis és Solt törvényesen egyesült Megyék főispáni Helytartójává fenséges Főherczeg-nádorunk 's örökös Főispánunk által, fels. Fejedelmünk egyezése kalauzoltával kineveztetvén, Megyénknek jeles tagu és számu választottsága nagys. és főtiszt. Németh György esztergomi kanonok 's kir. táblai praelatus ur szónoksága mellett e' hónap 26ikán az egész Egyetem nevében megüdvözlé szives örömyilatkozását jelentvén; másnap azaz 27ikén pedig tek. Somogy vmegyének igen színelt tagokból álló fényes küldöttsége tisztelge rokon czélból. T. Nagy-Atádi Czindery László első alispán vala vezére 's tolmácsa e' diszes koszorúnak örvendvén kedves honfi-'s egykori tiszt-társok ujdón megdicsőítettésén annál inkább, mivel tisztelkedésök tárgya Somogy legjelesebb t. i. alispáni 's országos követségi fokain füzdelte halantékira a' legszebb polgári érdemborostyánt. Ma pedig azaz 28ikán nagygyülésre szembetünő többséggel 's legünnepélyesb köntösben seregelvén össze tek. Pest vmegyének Karai, több rendü zászlós u-

rakkal 's a' főmélt. Curianak számos nagyjelességü tagjaival, az első alispán ur betegeskedése miatt szeretett buzgó másod-alispánunk T. Dubraviczky Simon ur szokott ügyességével intézé el a' többször tisztelt Alnádornak főispáni helytartóságába vezettetése szer-tartását, t. i. rövid megnyitó beszéde után két rendü küldöttséget nevezte a' Karok megegyeztetével, egyiket a' nagys. Bévezettetendő szállására meghívólag, másikat pedig a' megyeház lépcsőinél üdvözlőleg. Főtiszt. Girk János kalocsai kanonok szónoklata mellett eljárván amaz örömtisztében, a' második kevés vártatva előlülői székéhez kísérte szives éljen-kiáltozások közt ünnepünk 's vigadal-munk koronáját. Széket fogván főispáni Helytartónk, lelkes, velős, 's mindennemü szemügyből századunk és literaturánk mostani álláspontihoz alaposan illesztett ajku 's tartalmu beszédében Országunk megyéji szerkezeti rendszerét még a' külföld legbölcsebb fejei 's törvénytudósi előtt is valóban irigyletre méltó 's nagy szerencsájü ősi rendezkedésnek tükrözvén elő, ujdonná teremendő törvényalkotmányunk biztos hajnalán 's hivatalköre feltünt napjának öröm-'s hálatárgyain, 's itt derengő reményin lele szivre 's észreható szózata záradékot 's véget az egész palotának javaló örömyengési 's éljen zajgási közt. Erre tisztelt rendes főjegyzőnk t. Sárközy Imre ur szives érzelmekkel rokonult szóval fejtegeté azon magas szerencsét, melly különösen e' kineveztetésből háruult megyénkre 's a' főispáni Helytartó ur feles érdemeit magasztalva ohajtásink 's kívánatink foglalátját buzgó szívömlendezéssel tárta elő. Ezután kikérvén a' nagys. Helytartó engedelmét a' Karok nevében alispánunk, beszédét a' főjegyzőjével együtt kinyomtatatni elhatározák. Melly meg-

esvén T. Mérey László táblabíró ur javaslatára köz örömmel tértek a' K. és R., mellynél fogva fels. ifju Királyunknak örvendő felirásokban előterjesztendik hiv alattvalói örömeiket minapi életveszélyből történt szerencsés menekedten. Továbbá fens. örökös Főispánunk levele olvastatott fel, mellyben a' közelgő őszre megyetiszt-ujítást 's e' végre megkivántató nemességi lajstromkészítést 's igazítást minélelőbb intéztetni rendel. Mind ezekre néhány méltóság 's jeles férfinak táblabíróvá neveztetése 's meghiteltetése után szokott gyűlési tárgyakra fordult a' tanácskozás.

Kaposvár aug. 17ikén: Megérkezvén rendkívüli postán ama' történet híre, melly szerint felkent ifju koronás Főnök egy hálátlan gonosztevőnek lövésétől a' Gondviselés egész hazánk 's az egyetemi birodalom magyarázhatlan örömeire megmenteni kegyes volt, az épen nagy gyülekezetben köz jóra munkálódó tek. Karai és Rendei e' tágas Megyének a' legnagyobb érzékenyüléssel vevének részt e' boldogító hírben, 's azonnal T. Czindery László első alispán ur javaslatára meghatározzák egyes akarattal, hogy a' következő napon hála áldozatot mutassanak be a' Magyarok mindenható Istenének, hogy szeretett ifju Királyunkat a' halálos véstől megoltalmazá. A' sz. mise-áldozatot ünnepélyesen több segédpap szolgálatja mellett a' helybeli esperes-plebanus tartá, mellyen a' T. Karok és Rendek mindnyájan, 's az ittlelvő vitézlő rend és iskolai előljáróság is szíves buzgalommal valának jelen; a' városi polgárság ügyes lődözési pedig vegyülve a' mozsarak szünetlen durrogásiba, 's a' megye lovas és gyalog katonasága még inkább nevelék e' hála 's örömnünnep fényét, mellyet a' fentisztelt alispán ur gazdag ebédje szokott nemzeti áldomás-poharakkal zárt be. Forró köz ohajtásunk az, hogy kedves ifju Királyunk e' hűséges haza kebelébe helyezné állandó maradását, 's felséges személyében tapasztalná színtelen szeretetét magyar népének! — A' Kapos folyó medretetéséről adott minapi híradást oda kérjük igazíttatni, hogy (mivel annak tiz öles szélessége általánosan a' két oldalról magasan rakott partokkal együtt vala véve) az ásott á-

roknak legnagyobb áradás idejére számított valódi szélessége nem több négy ölnyinél. A' közbe jött aratás miatt azonban e' munkát megszünteté a' kir. bizottság az élelem-betakarításig. — Kaposvár csinosulásához járul az is, hogy az itteni lakosok nem tekintvén szűk tehetségök körét, feles áldozatokkal egyemeletű csinos nemzeti iskolát építenek a' gymnasium ellenébe, mellyben azon intézet tanítóinak is alkalmas és tágas lakás juta. Az épület homlokán ezen felirást olvashatni: „A' haza kis polgárinak 1832.“ Az egész mű mind építő-mesterének mind a' lakosok nemes ügyekezetének nem kis becsületére válik; de a' város sem kevés hálával tartozik a' nemes megyei előljáróságnak, melly annak utcait fárodatlan munkássággal csinosítja 's földalatti csatornázzattal tisztítja. H. E.

János fővételi pesti vásárunk kezdete 's eddigi folytájó: a' kézműárak, kivált nyomtatott pamut, 's minden faj gyapjuszövet nagyban igen jól kel, a' finom posztó keresve; de általánosan véve jobbadán hitelben. A' honi természetvények közül legérdekeseb keletű a' gyapju, a' tiszta, hibátlan 's nemesített egyenyretű 20—30 pC. nevededett áraban az előbbi vásárhoz képest 's eladatlan eddig igen kevés maradt; ellenben a' csekélyebb fajut már léhábban tudakozzák. A' nyers bőrt, 's olajt nem megvető áron keresik, a' boroké is nevededett, de a' fagygyué 's hamuzsúré csökkent. A' gubacs eleinte drágulni látszott, de csak hamar előbbi árára szálla vissza, 's nem is igen kérdezzetik. A' dohány nem olcsult, a' kis kereskedés közép diszletű.

Sz. Fejérvár sz. kir. város budai külvárosában f. h. 17kén tűz támadván, 20 ház 's ugyan annyi csúr hamvadott el a' begyűjtött takarmánnyal együtt, a' legszorgosabb oltás ellenére is, további dühödttét az épen csendesülő szél 's egy égő üszöknek a' nagy rak-tárról hevenyén lerántatása csillapítá.

Szomoruk a' mármárosi idejé termés és időjárás ellen érkezett panaszok, mellyek szerint nehezen mostoháskodott 1832 nyara valahol hazánkban inkább mint nálók: hegyeken junius derekán erősen havazott, alig mult ez, midőn juliusban ismétlé ezt annyira,

hogy Luby helységben a' lakosok több napig kényelmesen szánkázhattak, 's a' tetők mint jobbadán, hóval fedvék, melly miatt szarvasmarháik nem legelhetnek; ez 's az idő szeles volta, 's kemény hidegsége oka a' több helyen keletkező marhadögnek, oka megsemmisült reményöknek az idej kukoricza (málé) termés iránt, melly nálok első 's legfontosabb élelemczikkely főkép az oláhságra nézve.

(Kir. Kam. tudósítás).

Kayser Mátyás tokaji kir. szálmester f. hónap 10ikén megholt.

A' magyar tud. Társaság aug. 28ikán kezdé el nagy gyűlését és sept. 9keig folytatandja.

A N G L I A.

A' felsőház aug. 11iki ülésében azt kérde lord Teynham: mi lett azon biztosságból, mellynek a' szegények állapotját kell vala vizsgálat alá vennie? Lord Brougham felelé, hogy a' jövő ülésben kielégítő tudósítás fog erről adatni. Ezután három bill olvastatott fel minden szavazás nélkül harmadszor 's az irlandi tizedbill harmadszori felolvastatása csötörtökre halasztatott. Szintilly gyorsasággal mert több, nem épen érdekes bill és tudósítás az alsóházon is keresztül, mire lord Althorp ennek ülésit aug. 15ikeig kívánta elhalasztatni. — Irlandból kedvezőbb hírek érkeznek. A' nép nem ellenzi többé olly hevesen a' tizedszedést, 's az e' miatt szükségesé lett eladások az előbbi rettentő ellenállás nélkül történnek. — Canterbury lakosi egy leírásban jelenték ki érsekök előtt sajnálatukat azon durva bánásmód miatt, mellyet ez nem régiben az őt kövező és mocskoló pórnéptől tapasztalt. Marquis Palmella aug. 12ikén lord Greynél tevé udvarlását.

Aug. 6ikán ismét ülést tartá Londonban azon kisdéd gyülekezet (Campbell ur előlése alatt), melly Németország jelen politikai állapotjára fordítá figyelmét. Maga Campbell ur tevé a' jelen volt Németeknek azon nyilatkozást, hogy Angliától, lenyomatások esete, semmi segedelmet nem várhatnak. — Ált fogják magok a' Németek is látni, ugy mond erre a' Globe, hogy vitájokat magoknak kell kezdeni 's végezniök Anglia segedelme nélkül, vagy hogy talán legtanácsosb

lesz épen semmit sem kezdeniök. 'S a' carlsruhei ujság így szól: „Igy beszélnek ezek az urak ide 's tova. Az egész szóvita és szemfényvesztésnek csak az a' vége, hogy a' németiség gyaláztatik meg általa, mellynek szemébe mondják, hogy segítsen önmagán. Annyi eszök az itthoni Németeknek is van, 's nem kellett ezen tanácsért a' Themséig utazni, hogy hazájok ügyét önmagok hozzák rendbe.“ — (Oest. Beob.)

Az olly soká huzott halasztott belga kérdés végre azon ponton áll — mond a' Courier aug. 16ikán — hogy egy békealku által oldoztassék fel. Ezt mind Hága 's Amsterdamból mind pedig Brüsselből érkezett levelek bizonyosnak állítják. A' hollandi király a' fő pontokban megegyezett; ezek: az elválás, Belgium függetlensége, neutralissága, és szárazföldi birtoka. Mondják, hogy a' hollandi belvizeken is megengedi Belgiumnak a' hajózhatást, 's az adósság tőkésítettését nem sürgeti. Antwerp (t. i. a' fellegvár) a' békealku megerősítettése után nyomban által fog adatni. Leveleink teljes bizonnyal állítják, hogy Vandeweyer ur a' belga királynak ezen pontokban megegyezését hozza Londonba. 69dik protocollum nem is készült.

Londonban névszerint aug. 13ikán Oportobul f. hónap 6ikaig Lissabonból pedig 4ikeig érkeztek tudósítások. Dom Pedro ezen tudósítások szerint különös gonddal ügyekezett Oportot megerősíteni 's fegyveres népét hadi munkálkodásra felkészíteni. Más részről pedig — szint ezen tudósítások után — don Miguel Coimbrának törekszik erősállást adni. D. Miguel hajósereg-osztálya már elhagyá a' lissaboni partokat, hogy Sartorius admirált megtámadhassa, ki ennek következésében a' setubali ostromhoz fordított hajóit tüstént magához húzta. D. Pedrónak ostromi hajóosztálya már tizenkét gazdagon megrakott kereskedő hajót fogott el, mellyek közt némelly angelhajók is találkoznak, 's küldött Oportóba. — A' „Guardian“ czimű, Londonban nem rég megjelent uj hírlevél következőkép 's mint látszik részrehajlólag elmélkedik a' portugáli dolgokról: „Palmella marquis a' diplomatiának szövevényes csalkertjében ószült

még, 's még is igen kétséges, hogy minden tapasztalt ügyessége mellett Angliába küldetése' főcélját szerencse koronázza meg? Portóban a' regenség formalis elismértetését, annak jelen aggasztó körülményei mellett, olly nyomos inconvenienciák fognak kísérni, hogy, bár miként viselték is eddig lord Grey és Palmerston a' portugáli politikára nézve magokat, mi az utolsó perczig kétkedünk, hogy ók képesek legyenek illy szembetünó gondolatlan tettek elkövetésére. A' régi 's népes portugáli királysággal úgy bántak eddig, mint a' délszaki tengeren egy pusztaszigettel, mellyet minden más ügyelet nélkül csupán dobzajlat és vitorla-fölvonással szokás elfoglalni. Lord Palmerston az ő barátinak — egy küldögök ministerétől valóban nem várt gyermekdedi szellemmel nyilatkoztató ki, hogy ő don Miguel sergei részéről nem is álmodá az ellennel összeütközést, hanem azt gondolá, hogy azok mind egy főig d. Pedrohoz fognak átmenni. Ó, ki Angolország küldögaira ügyel 's azokat mint első kormányember igazgatja, nem áthatja megvallani, hogy olly fonakul 's hibásan ismeré a' közvélemény lelkét egy országban, hol honfítársai minden nemzetek közt legtöbb kárt 's alacsonyítást szenvednek. Matthews ur ismérte Portugált, ő a' liberalisok közé tartozott, kinek szolgálatit használni lehet; de szavának nem adatott hitel, mivel mint szemtanú azt vallá, hogy d. Miguel bírja a' nép bizodalmit. Mackenzie ur, ki e' tartományt szinte jól ismérte, visszahivatott, mivel hasonló bizonyoságot tön. Csupán Hoppner ur, ki előtt Portugália, — helyzetivel és népszokásával együtt — egészen idegen volt, 's mind e' mellett Velezéből a' Tajóhoz küldetett — valameresz a' főministerrel azt hitetni el, hogy a' portugáli fegyveres erő nem csak nem megy ütközetbe, hanem a' zászlót 's királyát is csapatosan oda hagyja. A' következés ezen állítást megczáfolta, megsemmíté Palmerston véleményét; mert nem csak hogy a' portugáli katonák állhatatosan harczoltak don Miguel mellett, és győztek, hanem még a' parasztok is d. Pedro legjobb katonaságának törekedését megghiúsíták. Mi nem azért szólunk így, mintha tán a'

mostani portugáli király' személye 's karakteréhez inkább szítnánk, mindazáltal belsőleg megvagyunk győződve, hogy Európa békesége 's az emberiség legjobb érdeke veszélyeztetik egy politika által, melly kalandorokat (Abentheurer) 's expeditiókat hoz életbe, mellyek alig nemesbek valamivel, mint a' Musquito partokról elüzött lakók tengeri rablása. Ö. B.

Hermes gőzhajó, melly aug. 5dikén hagyá el Lissabont, 6ikán Oportot 's 10ikén ért Londonba, a' következő hireket hozta: augustus 3ikán reggel kiindult d. Miguel hajóserege (1 lineahajó, 1 fregát, 3 corvette, 3 brigg) a' Tajóból, 's mint hire volt, don Pedro hajóseregét akará visszaverni, melly egy idő óta Lissabont zárva tartja. Mihelyt ezt admiral Sartorius a' Tajo torkolatjánál észre-vevé, azonnal felhuzatá horgonyait (anchora, Anker) 's vitorláit szélnek eresztvén, kijebb a' tág tengerre vonult, hogy itt a' setubali partmelléket zárló egyéb hajóival egyesüljön 's így don Miguel erejével annál biztosabban megvíhasson. Ez és más napon a' két hajósereg egymás ellenében veszteg állott. 4ikén éjjel kemény ágyuzás hallatott e' tájról, 's 5dikén reggel don Pedro hajóseregét a' tenger felé, don Miguel egyik briggjét pedig teljes erővel a' kikötő felé látták evezni, de a' harc egyéb következményeit kivenni nem lehet. Sir John Campbell (angol ezredes), ki azért indult vala Lissabonból ki, hogy d. Miguel szárazföldi erege fővezérségét áltvegye, aug. 4ikén a' fővárosba ismét visszatért, mint mondják azért, mivel a' katonaságot fenyték-nem-tartónak találá. Povoas general elbocsáttatott, sőt Lissabonban azt is rebesgetik, hogy d. Pedrohoz ment által, mások ismét őt, constitutionalis gondolkodása miatt, elfogottnak állítják. Azt veték szemére, hogy general Santa-Martával nem egyesült. Coimbra erősítettésén dolgoznak. Don Pedrot a' hajó 6ikán még Oportóban találta. Mondják, hogy serege az napig 13,000 főre szaporodott. Lissabonból néhány ezred indult ki aug. 2 és 3dikén éjszak felé, 's egy öszvérfalka, melly a' sereg számára pénzt viszen. — A' Courier ezen itt következő levelet adja Oportoból aug.

4kéröl: Elhiszem csudálkozok Kegyed, hogy mi olly soká veszteglünk e' helyen, de ez az egyetlen hely, mellyet mi Portugáliában bírnunk, 's ellenség állván körös-körül a' legnagyobb oktalanság volna dél felé nyomulnunk, míg Oporto védelmére benne elegendő őrizetet nem huzhatunk. Mintegy 3—4000nyi önkényesink vannak, 's ezek most egész gyorsasággal gyakoroltatnak; de mind ez kevés még, — és ha a' diplomacia nem tesz mellettünk valamit, a' háboru igen hosszas lehet. A' dolog bibéje az, hogy a' mi Portugáliában lévő barátink csekély erőnek, — csak 8000 embert — látván, felette megcsalatkoztak reményikben 's a' viadal nagyon kétes kimenetelétől tartván, nem mernek mutatkozni. Más részről papok, barátok, hivatalok (don Miguel részén) mindent elkövetnek, hogy a' népet tévedésbe hozzák irántunk ('s ezt mindenütt cselekszik); azt akarják t. i. vele elhitetni, hogy mi olly szörnyetegek vagyunk, kik se templomot, se birtok sajátot, se asszonyt se leányt nem tisztelünk, mindent fel akarunk forgatni, 's ebbeli bujtogatásiktól még e' város lakosi sem menttek. Ide járul don Pedro szelidsége, nemes, kimélő rendszabásai, millyekre ezen nép a' hosszú elnyomatás után se szokva se megérve nincs. Példát kellene tenni az undok gyujtogatókon, kémeken, szökötteken, mert a' mérséklet 's engedékenység is tud mehet kellő határin, kivált illy kormánynál, mellynek inkább határozottságra 's határozottságra van szüksége. De mind a' mellett dolgunk vigan foly; seregünk 14,000 főnél már többre megy 's mindennap érkeznek önkényesink; a' Douron néhány hajónk készül, melly az egész parthossz elzárására fog használtatni. Ez által az ellenség (don Miguel) nem kaphat sehonnan segédelmet, Spanyolországot kivéve; de az inneni élelem és fegyver pénzébe kerül ám, a' minek épen nincs bőviben. Néhány szökevényünk jött a' miguelista lovasságtól 's mintegy 300ra menő az azonféli serezekből is, de ebben ugyan nagyot csalatkozott kormányunk, melly nem várt kevesebbet, mint hogy don Miguelnek legalább feltáborra hozzánk áltjövend, 's a' t. Az e' levélben érdek-

lett diplomatiái segedelemre nézve, azt jegyzi meg a' Courier, hogy még eddig nem tudhatni: fog-e Anglia 's Franciaország ez ügyben egyenesen közbe járulni vagy nem; de annyit minden esetre várhatni, hogy ha a' két ország folyvást a' legszorosb neutralisságot kívánja megtartani, legalább ugyan ezt jó-eleve fogja a' sikertelen vérontás elmellőzése végett is, mind a' két féllel tudatni. Azonban úgy mond a' Courier, bizodalmasan reményljük, hogy minekutána Anglia dona Maria törvényes követelését már három ízben megismérte, kétségkívül megegyező ezen ország eddigi politikájával az, hogy egy olly ügy, melly a' felvilágosult Europa legnagyobb részének sympathiáját 's részvételét megérdemlé, legalább a' kormány véleményének morális ereje által gyamolittassék.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur újabb igazítása szerint a' belgakirályi házasság-egyeződést Dupin ur nem olvasá fel; ezen diplomatiái oklevél még a' király elutazta előtt meg volt erősítve, 's az erősítvények ki is cseréltettek Brüsszelben.

A' „Messenger des Chambres“ aug. 15iki lapjában tüzesen kelt ki azok ellen, kik jövendőlést — egy nem sokára kiütendő háborúról — vonakodnak elhinni. . . . „Igen is — felkiált — a' háború elkerülhetetlen!“ — Ha a' Messenger ezen egy dörgő szózatot eléglé, úgy nehéz lett volna illy hiteles kütfő iránt a' teljes bizodalmat megtagadni; mond gúnyolól a' Beobachter — azonban szerencsétlenségére jóslatát újabb tanújelekkel támogatja, mellyek el nem fogódott olvasókban könnyen kétkedést támaszthatnak, E' tanújelek remekpéldányaul e' következőt választjuk, melly egyszersmind mutassa a' többinek értékét. — „Barátink egyike (mond a' Messenger) ki imént az ausztriai határvidékeket keresztül futá, azokat tömve lelé fél horvátok és fél magyarokkal, kik Grögler nevet viselnek, 's miat a' Kozákok, rendetlen csapatokban harezolnak, 's csupa tolvajok, mint valamennyi földiek.“ Ha a' Messenger (mond az Oest. Beobachter) ezen zárandok levelezőnek nagy becsületdíjt fizet, úgy valóban sok pénze van! Mi ohajtanók, hogy

a' Messenger barátja ezen futam-utját a' Gröglererek tartományaig folytassa. Ó annak felfedezése által a' Geographiát igen meg fogja gazdagítani!

Algierban 's körülötte az egészség állapota jó. General Savary egy, 155 meter hosszú és 65 meter széles, piacot készített a' városban, mi uttal több házon kívül a' város legnagyobb mecsetjét (török templom) is le kelle dönteni. Egy olly vakbuzgó nép között, mint az algieri, nem volt csekély dolog a' templomot lerontani, 's a' francia ingénieurök e' végett ármánnyal éltek. Porcsöveket v. csatornákat (minákat) ástak t. i. éjenként a' falak alá 's néhány nap hagyák így a' templomot állani. Egyszerre tüzet juttattak a' csövekhez, 's az Arabok nem kevésbé csudálkoztak mecsetjüket egy pillanat alatt szétomladva látván.

Lafayette general — a' National értesítése szerint — aug. 12ikén levelet vön don Pedrotól, mellyben ez, unokájának, Lasteyrie Gyula urnak a' Vallongai ütközetben kitüntetett vitézségét dicséretesen említi.

BELGIUM.

Van de Weyer ur, úgy mond az Emancipation, elhagyá aug. 10dikén Compiègnét, hogy Londonba menvén folytassa a' conferentiával alkudozásit. Compiègneben több izben tartott conferentiát a' két felség, Van de Weyer ur, és lord Palmerstonnak egy titkos agense, melly alkalommal a' (belga) király azt nyilatkoztatá ki, hogy egy pont iránt — 's ez a' Seldén hajózhatás — nem alkhatik, 's az egyetlen engedvény, mellyet e' részről Hollandiának tehet, csak az, hogy a' belga kereskedés mind a' védhajós (Lootsen)- mind a' teher (Tonnen)- vámot megadandja, de semmi egyéb vámfizetésre nem áll. Az Union hasonlólag állítja, hogy Van de Weyer ur (Parison keresztül) Londonba megyen; de ha ó, úgy mond, ujlag a' ministerium utasítási ellen cselekednék, akkor bizonytal meg fognák őt a' kamarák árulásaért lakoltatni. A' Memorial szerint Lajos-Filep és Leopold királyok azon nyilatkozásban egyeztek volna meg, hogy a' tudvalevő 24 cikkely módosítást nem szenvedhet, 's e' nyilatkozás megvitele bizatott

Vandeweyer urra. Mondja továbbá, hogy a' belga kormány még a' király Compiègnebe utazta előtt egész határozottsággal mondotta volna ki a' további engedvény lehetetlenségét 's azt, hogy ennek kinyilatkoztatását be kell a' conferentiához küldeni. Végre a' tour-nayi ujság bizonyosnak állítja, hogy Ó Felségök pompás bemenetelök alkalmával fontos hirdetvény fog közre bocsáttatni az ország politikai állása 's ügyei iránt.

Auszt. Császár Ó Felsége aug. 19ikén fogadá el Badenben a' belga rendkívüli követ 's meghatalmazott minister báró Loe-t.

NÉMETORSZÁG.

Fényes szertartással 's az egész lakosság örven ezó tisztekedése között vezeté be gróf Würtemberg Sándor Ó Magassága minap eljegyzett hitesét, született keszthelyi gróf Festetics Ilona Ó Nagyságát Esslingenbe e' folyó hónap 12ikén. A' német tudósító, ki ez ünneplést a' stuttgarti Ujságban leírja, e' szókkal fejezi be szives részvétü tudósítását: Adja Isten, hogy mélyen tisztelt Sándorunkat, a' mi honi 's a' Würtembergieknek olly rég időtől fogva kedves fejedelmi házuink ivadékát és szeretett hitesét még soká szemléljük a' legszebb boldogságban élni 's hogy a' Magas pár, különösen a' nagymélt. Grófné, (a' nagy F. György unokája), ki saját kifejezése szerint most már egészen Würtemberginé kíván lenni, a' közöttünk lakásban folyvást örömeiket 's meglegedésöket találják! —

A' manheimi (Baden) udvari törvényszék Köhler Henrik tanuló — studiosus — sajtópörében, t. i. az általa a' Wächter am Rhein 101 számába iktatott cikkely végett, a' nevezett alpöröst felségárulási czélzatban vétkesnek 's e' miatt két esztendei fogságra, a' pörvizsgálati költségek vitelére, 's a' kiállott büntetés után a' badeni nagyherczegsből kiigazításra ítélte. A' nevezett ujság érdeklett száma, mennyiben a' példányok még el nem adattak, 's az ahoz tartozó, netalán már lefoglalt vagy még az író, kiadó, vagy nyomtatónál levő irományok pedig semmivé tétetnek.

A' bajor király báró Gise Ágostont kül-

só ministerré, báró Cetto Ágostont pedig a' polgári-érdemrend vitézévé nevezé ki.

Wroniecki lengyel general és Dembinski, a' svécziai Mercur szerint, Strassburgban 's igen meghitt barátságban élnek az ottani franczia fővezérrel Brayer urral.

A' porosz kormány Berlinből Koblenzig telegraphot állit fel. 1833 januariusig már egész Magdeburgig (majd feléig) leend kész, többi része Koblenzig, juliusig. Az egész vonal 60 pontra (egymástól $1\frac{1}{2}$ mérföldnyi távolságra) osztatik; kerül 170,000 tallerba, fentartatását ide nem tudva, melly azonban minthogy status-nyugpénzü személyekre bizatik, költséges nem leend; sőt jövedelmező, ha privat személyeknek is megengedtetik a' telegraphi közlekedés használása.

PORTUGÁLIA.

General Santa Marta is beküldé tudósítását gróf Barbacenához, don Miguel hadimintesteréhez a' jul. 22diki csatáról Ponte-Ferreiránál 's a' 23ikről Granjánál (Vallongához közel), melly utóbbi eképen szól: Van szerencsém Excdnak jelenteni, hogy a' rebellisek (lázdók) a' ponte-ferreirai ütközet után mellyben ók egy mozsarat vesztének, 22ikén éjjel minden erejüket Oportobul szinte mint Villanovából összegyűjtven ez utóbbi helyen, a' Douro-feletti hidat lerontották 's engem reggeli 5 órakor Granja-melletti állásomban megtámadtak. Tiz álló óraig viaskodtam velök a' hely birtokáért. A' tüzelés csak estve $7\frac{1}{2}$ órakor szünt meg. Az élelem szüke itt oly nagy, hogy kénytelen voltam visszavonulni — egész Pennafelig, holott osztályomat egybevonni 's néhány nap mulva támadólag fogok ismét munkálkodni. A' braziliai excsászár egész hadieréjével jelen volt a' csatában. A' rebellisek, kétségbeesetten, mindent kockára tettek. A' foglyok és szökevények azt mondják, hogy az excsászár egyik segéde 's több más tiszt a' lázdók közül megholt és megsebesült. A' sebhedtek között vagyon ex-gróf Villafior is. A' mi, Chaves nevet viselő lovasezredünk néhány felséges lövést tett! Veszteségünk holtak és sebesekben igen nagy. Osztályom előbbi állását folyvást tartja, 's oly módon viselő magát, millyet az ellenség tőle nem várt

volna. Visconde de Santa-Marta. — A' franczia Nouvelliste azt beszéli aug. 12ikén, hogy Povoas general az előbb említett Santa-Martával Pennafelnél egyesült. De, mint maga az Oest. Beobachter is írja, csak azon híreknek kell hinni, mellyek Oportobul egyenesen Angliába mennek, a' Bayonne-on által eddig érkeztek merő költemények, 's hasonlót kell érteni az oportobeli számos levelekéről is, mellyek rendszerint merő phrasisokkal telvék; a' nagy csend, fenyték, hivség, enthusiasmus 's t. i. felől. —

TÖRÖK BIRODALOM.

Ibrahim basa megküldé atyjának Damascus bevételéről és Syriában előnyomultáról tudósításit, mellyekről az Alexandriában megjelent hirdetvény a' többi közt ezeket adja: Damascusból az egyiptusi sereg Alepponak fog indulni, hogy azon hegyi utakat rekessze ált, mellyeken a' Töröknek jőni kell, ha Ibrahimot Syriából ki akarja nyomni. Az e' tartományban álló török sereg 10,000 főnyi rendetlen katonaságnál nem megy többre; ezek Hamah mellett táboroznak sánczok megett. De a' hevenyében felárkolt hely tartósan nem állhat ellen, 's Ibrahim a' hónap (junius) végén hihetőleg Aleppoban lesz. 20,000 ember ment Hamah felé, maga Ibrahim 30,000-rel áll Damascusban, kikhez még két uj ezred indult Kairóból. A' vicekirály hajóserge folyvást Alexandria előtt áll, 's ott is álland, míg a' török flotta kiindultáról hír nem jó. Két hét alatt negyedik lineahajója készült el a' vicekirálynak 's ekkor hajóserge 4 (százszáz ágyus) lineahajóból, 8 fregátból (6 közülök 60 ágyus), 15 brigg és corvetteből, 6 görög gyujtóból 's 1 gőzhajóból fog állani. A' lineahajók vezérei: két franczia, egy angol, 's egy, Toulonban tanult ifjú Török. (Franczia ujságokból.)

A' Moniteur Ottoman irá jul. 14dikén, hogy parancsolat ment a' várnai, sumlai 's egyéb, europai birtokbeli török várak kigazittatásokra. A' kormányszik ingénieur-tiszteket nevezte ki uj plánok készítése 's a' költség fölvetése végett; e' két munka már megtörtént, el is fogadtatott 's a' vármunkák igazgatására ügyes férjfiak nevezettek. (Ezt az

utóbbi időkben igen munkás angol befolyásnak kell köszönni.)

A' fényes porta Syriából naponként kedvetlenebb híreket vesz, sergei Hussein vezérése alatt a' szörnyű hőségben eltikkadtan, a' hosszas utazásban elfáradtan 's egy szerencsétlen csatazás (mint mondják Homsnál) után leverten végoszláshoz közeleg; épebb osztályai egymás után szökdösnek az egyiptusiakhoz által. Ha valók ezen tudósítások, miről több rendü levelek egy értelmű bizonyoságik után nem igen kételkedhetni, ugy a' nagyúr ez idei expeditiobeli remény-sikere elsüllyedt, a' jövő esztendeit kiállitnia pedig felette hajos lesz. A' hajóseregtől kapott tudósítások még nyugtalanítóbbak; jul. 18dikán mint hirtelleg Budrum és Kos szigete közt a' két flotta megütközött; de a' porta vesztett, egy lineahajóját egészen felpörkölték, 3 kisebbet elsüllyesztettek 's 4 fregattját Kasteloriza és Kakao közt az egyiptusiak elfogták, azonban e' hírek valósulást várnak. A' hiedelem mindig bizonyabbul 's gyökeresebbül, hogy a' porta már örömet békülne Egyptussal, talán Syriát is oda engedve, 's közbejárulásra Angliát kérte meg. A' fővárosban ujabban jelentkezik a' köznyugtalanóság, 's ha közelebb egy összeesküvést jó eleve nem fojtanak el ugy Konstantinápoly vérengző változásokat érhetne nem sokára zaklató mirígyhalála öldöklései mellett.

Az angol követ, sir Stratford-Canning, nagy bált adatott jul. 14dikén therapiai palotájában a' Bosphorus mellett, mellyre a' fényes porta ministeri, a' serail főtisztjei, az egész diplomatiái test, az angol 's több más nemzeti kereskedők valának meghiva. Vacsora felett, melly mind azzal ékeskedék, mivel a' magasb angol társalkodás Európát megismerteté, a' legelső áldomáspharat a' seraskierbasa köszönté Nagybritannia királya Ó Fel-

ségére, a' másikkal Stratford-Canning ur sultán Mahmud Ó csász. Magasságát, a' civilizatio nagylelkü barátját élteté köz taps és örömrivallások között. A' táncz reggeli 3 óraig tartott, az ottoman ministerek éjfélnél után 1 órakor hagyák el a' tánczteremet.

Konstantinápolyi levelek a' sultán helyzetét igen szomorítónak és kétesnek festik. Ali basának pártja magában Konstantinápolyban is igen nagy, a' sultánnak reformjai miatt, ön vakbuzgó alattvalói között is ellensége számos, minélfogvást csak félerővel állhat Ali basának ellen, 's ha talán egyik vagy másik europai udvar nem segedelmezi, alig győzhetendi amazt meg; sőt, ki tudja, nem kell e majd saját thronját is féltetnie?

Legujabb: Aug. 16ikán Sber 7ikeig oszlata el az angol király a' parlamentet ünnepélyesen. — A' londoni nemzeti pol. egyesület aug. 13ikán nagy vendégséget adott a' reform tiszteletére 1500 személynek Hume előlülése alatt. — Times szerint Almeida vára d. Maria pártjára nyilatkozott. A' stuttgardi ujság szerint d. Miguel már előleg bosszu remény fejében elegy biztosságot állított az Oportoi vétkesek megbüntetésére (ha t. i. beveendi), d. Pedro pedig egy egészen békes tartalmu rendelést közöl a' fenyték, egység 's a' Constitutionalis ügyvédelem fentartatása végett számos pontokban. — Odilon-Barrot urat alrajnai két követtársával nagylelkedéssel fogadá 's kíséré falai közé Strassburg, a' tiszteletökre adott nagy 's fényes lakomán 150 választó 's egyéb polgár vala jelen Dembinski és Wroniecki lengyel generállal.

Pénzfolyamat :

Bécs (augustus 25dikén) közép ár:	
Státus 5 pC.. kötelezőlev.	88 — p. p.
— 4 pC.	76 $\frac{3}{4}$ — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — — —
— 1821diki	— — — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pc. banko kötel.	47 $\frac{1}{4}$ — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCnt kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja	— — — —

A' gabonának pesti piaczi ára augustus 27 — 28dikán 1832.

Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb	Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb
Tisztabúza	140	130	120	Zab	30 $\frac{3}{4}$	30	29 $\frac{1}{4}$
Kétszeres	96 $\frac{3}{4}$	86 $\frac{3}{4}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	56 $\frac{3}{4}$	53 $\frac{1}{4}$	50	Köles-kása	153 $\frac{1}{4}$	146 $\frac{3}{4}$	133 $\frac{1}{4}$
Árpa	49 $\frac{1}{4}$	48	46 $\frac{3}{4}$	Kukorieza	63 $\frac{1}{4}$	60	56 $\frac{3}{4}$